

Pasqual Mas

Biblioteca de guerra



 24 BROSQUIL

•p Oesia•

Itinerari de guerra

Els poemes de *Biblioteca de guerra* tenen com a punts de referència la memòria, el record, la història viscuda o contada pels que la van viure i el desig de no perdre les arrels, el llegat més valuós dels que ens han precedit, l'herència històrica i no genètica.



Llegir *Biblioteca de guerra* és encetar un viatge, iniciar un itinerari marcat, delimitat per les vi-

vències de l'autor i acotat pels seus records, i començar un recorregut amb set estacions o parades clau, justament les set parts en què es divideix el poemari (*Biblioteca de guerra*, d'exilis i llunyanies, de sal, de referència, de la diàspora, de l'oblit, i de la memòria), les set marques més profundes que deixa la guerra en la memòria dels que l'han patida, dels que l'han viscuda i dels que l'han escoltada en forma de relats en veu baixa o de silencis plens de sentit. També és, però, un viatge personal que travessa les fronteres que ha traçat el poeta, que eixampla els horitzons que ens descriu i crea sentits i possibilitats d'interpretació nous, més ajustats a les experiències del lector, a les seues vivències, als records arxivats en la seua biblioteca particular, en el racó de la memòria on deixa tot el que no vol oblidar.

Llegir *Biblioteca de guerra* és, a més a més, reconèixer que l'herència més preuada són els records, la pervivència de la memòria; i assumir que el regal més valuós són les arrels, que som el que els nostres van ser i venim d'on ells vénen, que els que ens han precedit són el nostre passat i nosaltres el seu present i el seu futur.

Les tres cares del temps, passat, present i futur, s'entrellacen en el poemari com els

BIBLIOTECA DE GUERRA

PASQUAL MAS

COL·LECCIÓ «POESIA», 7

78 PÀGINES

BROSQUIL EDICIONS, VALÈNCIA, 2002

tres flocs de cabells d'una trena, de la mateixa manera que s'entortolliguen en la memòria del poeta

i del lector el dolor pels morts, la fugida amb tren o amb vaixell cap a una terra desconeguda, l'enyorança del que s'ha deixat endarrere i la por a l'oblit com el més gran dels pecats comesos contra nosaltres i els nostres avantpassats. Per això mateix, la memòria s'erigeix com l'única possibilitat de salvament i supervivència, com l'esperança que encara no hem perdut. L'altra possibilitat, el desballestament dels ponts de comunicació entre generacions, la desconeixença del nostre passat directe, suposa tornar a fer les maletes a corre-cuita i esperar la guerra i l'exili, perquè qui no coneix la història està condemnat a repetir-la.

A partir de les formes poètiques més senzilles en aparença, *hai-kús* i *tannkes*, i d'un minimalisme suggeridor, Pasqual Mas ens proposa un exercici d'autoco-neixement, una mirada en l'espill de la història per a descobrir-nos, una manera de reivindicar la recuperació de la memòria històrica extremadament elaborada, és a dir, la literatura entesa com alguna cosa més que una manera de prendre solaç. La mateixa concepció de la literatura amb què va escriure la seua novel·la *La cara oculta de la lluna*.

Sergi Verger

Versos per una vida

Apropar-se a François Villon –com a mediocre coneixedora de la literatura medieval que em confesse– hauria estat frustrat i frustrant de no haver trobat el giatge de J. M. Álvarez –traductor d'aquesta versió en castellà de *Le Lais* i *Le Testament*– on (re)crea l'essència de la poesia de Villon, junt amb un retrat afectuós del poeta i unes valuoses anotacions que enriqueixen la vida i la lectura d'aquests versos.



EL LEGADO Y EL TESTAMENTO

FRANÇOIS VILLON

TRADUCCIÓ, INTRODUCCIÓ I NOTES DE JOSÉ MARÍA ÁLVAREZ

COL·LECCIÓ «LA CRUZ DEL SUR»

552 PÀGINES

EDITORIAL PRE-TEXTOS. VALÈNCIA, 2001

Villon va nàixer a París l'any 1431, on li esperava una vida fugissera, perseguit per la justícia arreu del país. Devenir que ell intentaria redreçar en va, car les tavernes i els prostíbuls d'un París bèl·lic, brut i insegur serien l'únic bàlsam de la seua existència ferida. Així ens presenta el personatge de Villon l'autor de la versió bilingüe francès-castellà que publica ara l'editorial Pre-Textos, on J.M. Álvarez ens confidencia el casual camí que el va dur a traduir els versos colpidors d'aquest gran poeta francès. Una drecera no exenta de renúncies: «He preferido siempre sacrificar metro y posibilidades de 'embellecimiento' hasta la atrocidad en ocasiones, antes que dejar poco claro lo que yo creo que Villon quiere decir», escriu Álvarez en la introducció. Confessions que ens confirmen que el traductor de literatura, immers en la seua lluita entre la



(re)creació del text i la fidelitat a l'original, viu l'elecció de cada mot com una responsabilitat i un repte.

Traduir poesia diria Paul Valéry, també admirador i estudiós de Villon, «és produir amb mitjans diferents efectes anàlegs». I aquest era el propòsit –sens dubte– de la present versió: salvar la universalitat dels versos d'un poeta que amb la sinceritat del seu accent es va alçar com a precursor de la sensibilitat moderna. El resultat doncs, honra i potencialitza la força de l'original amb una traducció que preserva el context poètic, reproduïx la situació verbal i ens permet conèixer i examinar el caràcter de la nació on va viure l'autor. En *El Testamento* denuncia Villon les injustícies comeses a França a la seua època: s'hi mostra mordaç amb la naixent burgesia comercial francesa, sense contemplacions amb els poders eclesiàstics, i ajusta venjances amb els qui li han causat dolor i pesar. En *El Legado* lloa virtuts d'éssers estimats, ret homenatge a amics i dames, avivant i apagant focs, mentre deixa escoltar la parla dels baixos fons del París d'antany, un registre lingüístic que Álvarez ha salvat amb molt més que dignitat. Quina fortuna la nostra, comprovar el llegat de Villon: poemes per a la posteritat, com els de March, Manrique o

Kavafis. Poetes que van cristalitzar la vida forjant amb paraules el passar del temps, la fugacitat dels anys joves, la trivialitat humana davant la mort omnipresent o la follia de l'amor. Lligen al cas «La Ballade des dames du temps jadis», on Villon irrefrenable apassionat de la vida i el plaer, es demana amb nostàlgia: «¿Pero dónde son las nieves de antaño?» o aquests versos: «Añoro el tiempo de mi juventud/ Que huyó sin avisarme/ Cuánto pude disfrutar/ Hasta sentir como ahora siento la vejez/ No es a pie como escapó/ Ni a caballo, ay, ¿cómo entonces?/ De repente se esfumó/ Y sin dejar provecho alguno».

Lourdes Toledo



La forma d'allò que és breu

L'alzirenya editorial Germania ens ofereix dos nous títols dins de la col·lecció de poesia «Hoja por ojo», dirigida per Jorge Riechmann i José María Parreño. Es tracta de *Nuevos sofismas*, del cordovès Vicente Núñez, i *El rastro del animal más libre*, del barceloní Jaume Subirana.



EL RASTRO DEL ANIMAL MÁS LIBRE

JAUME SUBIRANA

TRADUCCIÓ DE JOSÉ MARÍA PARREÑO I L'AUTOR

COL·LECCIÓ «HOJA POR OJO», 15

65 PÀGINES

EDITORIAL GERMANIA, ALZIRA, 2001



NUEVOS SOFISMAS

VICENTE NÚÑEZ

EDICIÓ I PRÒLEG DE MIGUEL CASADO

COL·LECCIÓ «HOJA POR OJO», 16

123 PÀGINES

EDITORIAL GERMANIA, ALZIRA, 2001



La dualitat en la direcció –Riechmann-Parreño–, encara que conformen un bon equip, ha donat peu a diverses línies en «Hoja por ojo», una col·lecció que seguisc amb interès des dels seus inicis i que considere una de les més sòlides conformada per poetes vius. Una col·lecció que, a més, té el poc habitual al·licient de voler esdevindre el punt de trobada de la producció poètica de l'esquerra intel·lectual hispanoamericana. El poemari del català Jaume Subirana s'allunya en un principi de les línies marcades fins ara, i es configura com un cas especial dins de la col·lecció, com ho fou en el seu moment *Un lugar por nosotros*, de Kepa Murua. *El rastro del animal más libre* és una traducció de José María Parreño i del mateix autor, d'un poemari editat l'any 1994 (l'actual versió en castellà ve acompanyada de l'original en català).

Aquest poemari fou ben rebut per la crítica en la seua primera edició, que va remarcar l'elegància de la llengua literària usada i la senzilla naturalitat aconseguida en alguns dels seus poemes. Unes observacions amb les quals en línies generals estic d'acord. El títol, extret d'uns versos de Màrius Torres, ens parla a la seua manera d'allò que anirem trobant dins: les petjades quotidianes de l'animal humà. Subira-

na aconsegueix dotar de lirisme els instants més banals així com treure transcendència a aquells altres més importants i dolorosos.

Quant a l'altre llibre, el primer que el lector pot arribar a pensar en enfrontar-se a la portada del poemari de Núñez és el perquè del seu títol, *Nuevos sofismas*, ja que està clar que es tracta d'un segon lliurament de sofismes. El primer en format de llibre va aparèixer l'any 1994.

Nuevos sofismas està ordenat a la manera d'un diccionari. Certes paraules provoquen un o diversos pensaments, sentències, poemes, acudits, aforismes. Es tracta d'un recull interessant d'allò que s'anomena literatura breu o microliteratura i que en aquest cas té el valor afegit de la transversalitat frontèrera entre modalitats i gèneres literaris. El llibre naix de l'experiència vital de l'autor i del malabarisme lingüístic que només és capaç de realitzar un gran coneixedor de la llengua. A més, les seues pàgines estan plenes de saviesa i d'ironia. Llegint-lo pausadament, amb els cinc sentits posats en cada mot, i a colps breus però intensos com un bon brandí, un s'adona que no cal més que una frase per a dir el que molts volen dir escrivint tota una novel·la.

Manel Alonso

Les paraules no són un fi

Un intent de viatge poètic (intimista, cívic), dominat per una expressió anticonvencional d'entrada, però que pot circumscriure's en alguns dels corrents poètics que van estereotipar-se, en ocasions un xic massa, en els passats anys setanta.



EL VIATGE D'ALLÒ QUE ÉS DIT

ALBERT GARCIA HERNÁNDEZ

COL·LECCIÓ «BROMERA POESIA», 47

BROMERA, ALZIRA, 2002

Com autor i adaptador de cançons, la trajectòria d'Albert Garcia Hernández (València 1949) compta amb una experiència considerable i, sens dubte, reconeguda. Com a poeta s'ha donat a conèixer, si més no de manera pública, des de fa relativament pocs anys. En les seues obres, com ara *Les places* (València, 1998), *Talaies* (Alacant, 2001) o *Fax-poemari* (Carcaixent, 2002), entre altres, pot apreciar-se una intenció ben particular d'entendre l'escriptura poètica, dominada per una expressió anticonvencional d'entrada, que pot circumscriure's en alguns corrents poètics que van estereotipar-se, un xic massa, en els passats anys setanta.

El seu darrer llibre, *El viatge d'allò que és dit* –Premi Ausiàs March de l'any passat–, representa una nova proposta en la seua poesia, potser amb una intencionalitat o estètica, per utilitzar un lloc comú, que, llegida hui, sembla una mica extemporània, perquè ens



trobem davant d'un llibre amb molt de risc. L'autor confessa que ha volgut fer un personal reconeixement als treballs que al voltant del llenguatge s'han fet al llarg del segle passat. És un propòsit noble i poèticament legítim, però amb molt de perill de caure en un retoricisme consabat. Freud, Saussure o Lacan és evident que poden suggerir a un poeta o ser el tema d'un llibre, però caldria que el resultat continga, d'alguna mínima manera, alguns elements reconeixibles d'autenticitat, de bellesa, de denúncia, o connotacions amb el món proper on el lector pugua orientar-se i concretar ni que siga vagament el pols del llibre.

És evident que alguna cosa pretén dir o expressar Garcia Hernàndez al respecte de tot això, però el seu llenguatge no convoca massa alegries, i no per l'absència d'un fil transversal o un suposat intent, ausades que fràgil, sinó perquè els poemes malauradament configuren nebuloses d'idees, preteses imatges amb uns impossibles correlats on cal molta voluntat per a salvar un vers si no brillant, almenys discretament enginyós o, amb molta voluntat, digne. La circularitat i relació que pot contenir aquesta col·lecció de poemes se'ns fa difícil d'entendre, i coses com les coincidències del primer i el darrer

poema, em semblen anecdòtiques. Ací la inclinació com també la intenció epigramàtica o aforística engola fins al desconcert. S'hi detecten unes preocupacions, és evident, posem el compromís cívic, un intimisme, un vague context que pot endevinar-se, però el lector llig i rellig perplex en els versos aquests indicis i els troba molt necessitats de sentit. La poesia que pot ser un mitjà d'expressió tan lliure es troba ara insuficient per a esbrinar el que pretesament és dit en aquest viatge, perquè les paraules no són un fi en si mateix. La llibertat d'un autor és perfectament respectable, però l'expressió poètica, per més que vaja contra les inèrcies, ha d'atenir-se a alguns requisits que, com mostra la història de la poesia, connecten el lector a una obra d'alguna manera sensible.

Vicent Berenguer

El desig com una passió òrfena

Aquest és el primer llibre de la poeta quebequesa Claudine Bertrand (Montreal 1948) traduït al català. Editat en francès el 1998, *L' enamorada interior*, que inclou una segona part de títol autònom, *Nit recomençada*, parla del buit, l'amor i l'escriptura.



L'ENAMORADA INTERIOR

CLAUDINE BERTRAND

TRADUCCIÓ D'ANNA MONTERO BOSCH

COL·LECCIÓ «LA POESIA DE TÀNDEM», 5

78 PÀGINES

TÀNDEM EDICIONS, VALÈNCIA, 2002



Cada poema traduït és la constatació que, en poesia, no hi ha més fronteres que les estrictament lingüístiques. Si el transvasament a una altra llengua és reeixit, com en el cas que ara ens ocupa, la sensació que té el lector és la de la familiaritat amb el material poètic. No deu ser aliè a això el fet que la traductora, Anna Montero, és, al seu torn, poeta valenciana, encara que la present edició ens priva de cotejar original i versió, un plaer que hauria de proporcionar tota edició poètica, incloses aquelles en què el bon treball de recreació permet una lectura autònoma.

«Il·luminar la profunditat del cor». La cita de Schumann que encapçala el llibre il·lustra ben a les clares quins són el propòsit i la matèria d'aquests poemes. *L' enamorada interior* ressegueix el moviment pendular de l'experiència amorosa, de l'absència a la possessió, que acaba en una quietud desolada i en la voluntat de «renàixer de les ruïnes». El llibre s'estructura en dues parts netament diferenciades que representen seqüències contigües d'una experiència sentimental. La primera conté quatre seccions, amb un total de trenta-vuit poemes en prosa, i parteix d'una veu lírica que habita espais nocturns i tancats (rera persianes, finestres i portes) a l'espera d'un home-misteri, pantant

«la seua existència entre les línies», per atènyer el zenit dels encontres eròtics a la segona i tercera seccions (aquesta darrera en un escenari estival de mar i platges: «audàcia de la llum») i resoldre's en una separació dolorosa que enllaça amb la segona part del llibre, *Nit recomençada*. En aquesta, constituïda per dues seccions de quinze i tretze curts poemes en vers, brillen les brases de l'amor perdut. La lluita contra el buit i la mancança se situa ara al ple de la nit d'hivern, en un retorn a la situació inicial, de nou «darrere les persianes closes» i on el poemari recorre espais reflexius més amplis. El dolor individual es transforma en col·lectiu a l'última secció del llibre amb la integració del jo en la pluralitat de les dones, que hi són les interlocutores, i l'assumpció de la pròpia corporalitat com a autèntic cosmos («El sostre del cel / Entre les cuixes») i de la necessitat de la memòria («Una escriptura respon / A aquest silenci») per sobreviure.

Ens trobem davant un poemari d'estranya i contorbadora bellesa, elegíac, on sensualitat i reflexió es complementen harmoniosament amb un encomiable estalvi de recursos. Cal celebrar l'arribada d'aquesta veu, familiar i refrescant alhora, i resseguir-ne les petjades.

Manel Rodríguez-Castelló

Esencias de una vida solitaria

Bajo el título de *La soledad sonora* se recogen en este volumen los poemas de Emily Dickinson, una auténtica joya literaria en la que se hace palpable la intensa voz de esta mujer, que supo llenar su soledad con las satisfacciones que otorga el universo creativo y la materialización de los sentimientos en palabras.



LA SOLEDAD SONORA

EMILY DICKINSON

SELECCIÓ, PRÒLEG I VERSIÓ DE LORENZO OLIVÁN

COL·LECCIÓ «LA CRUZ DEL SUR», 545

439 PÀGINES

EDITORIAL PRE-TEXTOS, VALÈNCIA, 2001

Sin lugar a dudas, la selección de estos poemas recogidos bajo el título de *La soledad sonora*, son todo un acierto literario que colmará las expectativas de los lectores más exigentes.

Si hay algo que pueda definir la poesía de Emily Dickinson es quizá la palabra naturalidad, porque de todos sus versos se desprende la intensidad de una vida interior rica, la visión de un mundo y la apreciación de todo lo que le rodea desde una perspectiva muy directa, propia, sencilla, alejada de imposturas, barroquismos y modas. Sus poemas nos dan toda la dimensión humana de esta escritora de exquisita y delicada sensibilidad. Con este ejemplar, nos daremos cuenta que una vida aparentemente envuelta en la rutina puede ser de una producción rica en matices literarios y estar llena de una esencia creativa admirable en alguien, que nunca abandonó el lugar en el que



nació o ni siquiera contaba con un círculo de amistades amplio, y que todas sus relaciones personales se transcribieron al ámbito familiar.

La lectura de los poemas de Emily Dickinson requiere aislamiento y cierta distancia, no es un libro para leerlo de un tirón, sino paso a paso para dejar que el sentimiento hondo y profundo de sus palabras nos desvele toda la intensidad con las que fueron escritas. Cada poema es en sí una pieza de valor extraordinario, una pieza para deleitarse y prolongar las sensaciones que nos transmiten. La escritora consigue una voz y un tono muy personal, la composición de sus poemas son de un equilibrio y una continuidad asombrosa como si hubieran sido escritos en un mismo día. Sus apreciaciones sobre la soledad, la muerte o la rutina de cualquier hecho cotidiano se describen con una sencillez tan armónica que hacen pensar al lector que la solitaria vida que llevó esta magnífica autora, estuvo llena en el fondo de innumerables detalles y de una grandiosa riqueza interior. Y lo muestran de forma muy palpable algunos de sus versos: *Los superiores instantes del alma/se dan cuando está sola...* Dickinson describe con fuerza, sencillez y escaso dramatismo los sentimientos más profundos del ser humano: *Tiempo de odiar no*

tuve,/ porque/ la tumba me lo impediría / y la vida no era tan amplia como para/ llevar hasta el final enemistades.

Mención aparte merece la introducción biográfica y literaria sobre Emily Dickinson del traductor y responsable de la selección de esta edición, el poeta Lorenzo Oliván. Imprescindible su lectura para la comprensión de la naturaleza y dimensión de la poesía de esta escritora. Oliván da muestras de ser un riguroso y excelente conocedor de la obra de la autora y su versión /traducción de los versos es muy acertada, un detalle que la edición bilingüe permitirá descubrir al lector conocedor del inglés. La edición de *La soledad sonora* viene a llenar un vacío editorial respecto a esta autora en España, con ella se nos permite recuperar a los lectores y amantes de la poesía el valioso trabajo de Emily Dickinson y disfrutarlo a través de esta estupenda y cuidada edición.

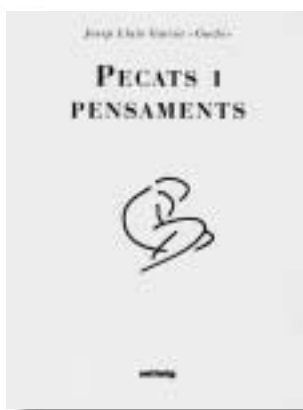
Lourdes Rubio

Pluralitat de tres veus poètiques

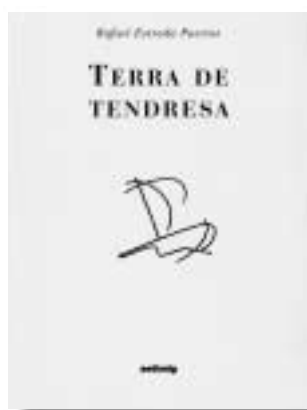
Els tres llibres que presenta la nova col·lecció “Traç” de poesia de l'editorial Set i mig pertanyen a generacions i personalitats molt diferents. Són tres veus poètiques dissemblants que recerquen en la mort, el pecat i la música la seua peculiaritat.



PASQUAL
MARISOL GONZÁLEZ FELIP
I PREMI DE POESIA ANTONIO
MATUTANO D'ALMASSORA
PRÒLEG DE JOAN GARÍ I
EPÍLEG DE JOSEP LLUÍS ABAD
48 PÀGINES



PECATS I PENSAMENTS
JOSEP LLUÍS GARCIA «GUCHI»
PRÒLEG DE LLUÍS ALPERA
66 PÀGINES



TERRA DE TENDRESA
RAFAEL ESTRADA PUERTOS
PRÒLEG D'ALBERT
HERNÁNDEZ I XULVI
91 PÀGINES

COL·LECCIÓ “TRAÇ”, 1, 3 i 5
SET I MIG, BENICULL DE XÚQUER, 2001



Un nou projecte poètic s'enceta amb la col·lecció «Traç» i cal celebrar-ho. I més quan inicia la seua singladura amb un poemari tan brillant com és *Pasqual* de Marisol González Felip, una incansable guanyadora de premis que amb aquesta obra ha obtingut el I Premi de Poesia Antonio Matutano d'Almassora. El text està excel·lentment emparat per un pròleg de Joan Garí i un epíleg de Josep Lluís Abad, i l'encapçala una gran foto de Pasqual Felip Manrique, l'avi de l'escriptora. Pasqual va morir l'any 36 i la néta que no el va conèixer sinó a través dels relats de sa mare Soledat: «a recer de Soledat he sabut del teu pit», li dedica ara una llarga elegia. Són 25 poemes plens de natura activa –el sol, la terra, els tarongers, les acàcies, els lliris, el romaní, l'herba, aloses, coloms...– que envolten a poc a poc la figura de Pasqual, el perfumen i l'apropen al goig d'ésser. Un lletania delicada i familiar per calmar el dolor de la pèrdua, l'inevitable rau-rau del viu davant la mort. Res millor per alleujar la vetlla que narrar cadascú dels detalls de la mort una vegada i una altra, com fa Marisol amb la infantesa de sa mare. Una escriptura embalsamadora que allarga suaument la presència de Pasqual: «Has volgut estirar el temps fins aquesta nit (...) ara vius en blanc i negre sobre els poemes» Al poemari viu una intuïció, la que proclama que només des de les nostres arrels, fins i tot les més íntimes, podem arribar a produir alguna cosa interessant per a l'univers. Potser, davant

dels versos, Pasqual s'ha commogut, encara que, com escriu Joan Garí, haja sigut «de la manera distreta i un poc negligent amb què solen commoure's els morts.»

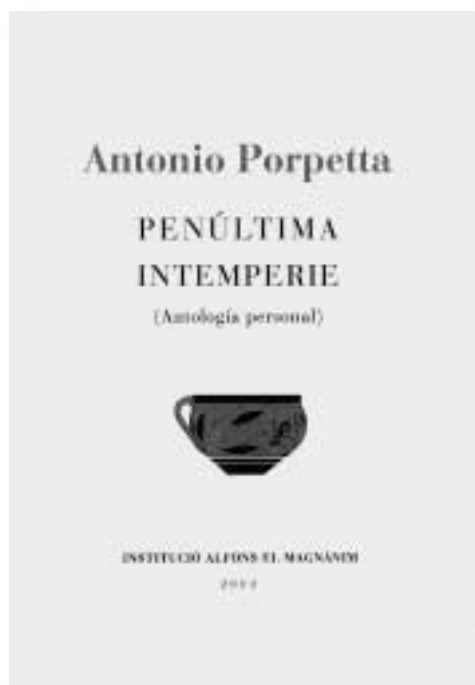
Pecats i pensaments de Josep Lluís Garcia «Guchi» (Crevillent, 1949) també està prologat per un bon escriptor com ara Lluís Alpera, que destaca el caràcter de frontera d'aquesta poesia. «Guchi», que ha publicat tant en castellà com en català, en aquest llibre ha teixit una teranyina de versos al voltant del pecat. Un concepte religiós rescatat per una ideologia poètica que es resisteix a sotmetre's als dictats de la transcendència: «La por sentim / Del més desconegut / Quan tot és l'imaginat», i que reivindica la recerca d'una moralitat pròpia: «Et rebusque amb les matèries / A tu, pecat meravellós».

Rafael Estrada Puertos és un poeta que acarona els seus poemes amb música, un cantautor que ha compartit escenari amb Pi de la Serra i amb Lluís Llach. El primer poema de *Terra de Tendresa*, «Ofrena» s'inaugura amb un vers que anuncia des dels inicis el protagonisme de la música en la seua obra: «Vull cantar-te una cançó». Les 64 cançons estan organitzades en tres apartats: «Terra de tendresa», «Quan torna l'enyor» i, finalment, «De cos present», que conforma el nucli del llibre i on Estrada adopta un to melangiós i de denúncia. De tant en tant, però, es deixa temptar per l'alegria i els gaudis de l'amor, refugi de l'hostilitat del món, com a l'esplèndid poema «Temps de primavera».

Imma Gandia

Dos poemarios desde el Mediterráneo

La colección «Poesía» de la Institución Alfons el Magnànim publica dos recomendables poemarios unidos por la luz y el aroma del Mediterráneo, obra a su vez de dos de los poetas más importantes y reconocidos de la Comunidad Valenciana.



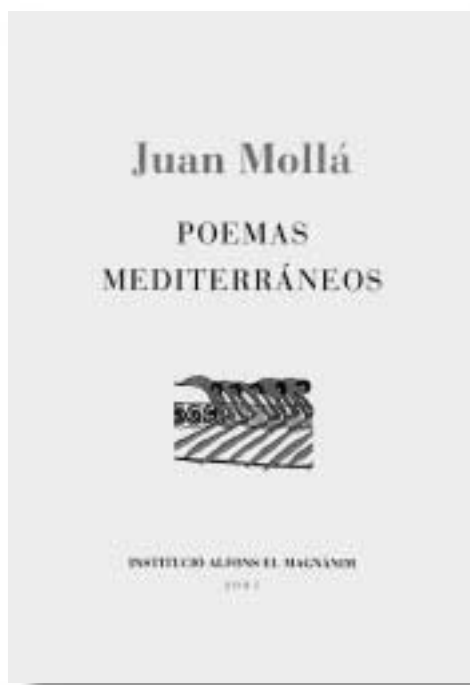
PENÚLTIMA INTEMPERIE (ANTOLOGÍA PERSONAL)

ANTONIO PORPETTA

COL·LECCIÓ «POESÍA»

146 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALENCIA, 2001



POEMAS MEDITERRÁNEOS

JUAN MOLLÀ

COL·LECCIÓ «POESÍA»

132 PÀGINES

INSTITUCIÓ ALFONS EL MAGNÀNIM, VALENCIA, 2001



La colección «Poesía» que dirige Pedro J. de la Peña en el seno de la Institución Alfons el Magnànim ha sacado a la luz dos hermosos poemarios, escritos por dos de los poetas valencianos más reconocidos dentro y fuera de nuestro país: Juan Mollá y Antonio Porpetta.

Los dos volúmenes que nos ocupan se encuentran unidos, con todas sus diferencias, por un evidente aroma común, que es el del mar Mediterráneo: la unidad temática del libro de Mollá, que obtuvo el último Premio de la Crítica Valenciana en su modalidad de poesía, es precisamente el Mar Nuestro, y la vocación mediterránea de Porpetta también se escucha en esta antología personal donde aparecen ocho piezas de su penúltimo libro, *Adagio mediterráneo*.

Poemas mediterráneos es acaso el libro más logrado y comprensivo en la sólida carrera literaria de Juan Mollá; en él la pericia del «último poeta griego que habita entre nosotros», como lo ha llamado Manuel Vicent, se ciñe hermosamente al viento de los orígenes; y los temas queridos de su ciudad natal, Valencia, así como de la luz, de las frutas, de las islas, de los cantos rodados de la orilla, del «silencio de aceite sobre el mar» se encuentran hilvanados con la concreción de la infancia bajo el franquismo y de las liturgias de la juventud, transidos de un clasicismo atravesado en ocasiones de una tenue sensación de melancolía. Un libro de maravillas donde el autor afirma de las

grandes capitales de la cultura «aquí estuve yo» en una elevación del yo personal a la condición de sujeto colectivo donde finalmente se anega el alma del poeta. *Penúltima intemperie* es, por su parte, la primera antología de Antonio Porpetta compuesta por poemas que oficialmente ha elegido él mismo. Digo «oficialmente» porque (*absit injuria verbo*) un buen número de antologías son menos obra de los antólogos que de los autores antologados. En esta que oficialmente, digo, es la primera antología del propio autor aparecen todos los temas de los siete poemarios que ha elegido Porpetta: quienes todavía no conozcan la recomendable obra de Porpetta podrán gozar de la admiración por el mundo antiguo en *Meditación de los asombros* (1981), del monólogo con Mozart en *Ardieron ya los sándalos* (1982), del amor a la música en *El clavicordio ante el espejo* (1984), de la historia del hombre en *Los sigilos violados* (1985), de la rotunda sexualidad en *Territorio del fuego* (1988), del mediterraneanismo en *Adagio mediterráneo* (1997) y, por fin, de la gracia humorística en *Silvia de extravagancias* (2000). Conviene señalar que el autor ha decidido dejar fuera, con un loable prurito de autoexigencia, sus libros *Por un cálido sendero*, *La huella en la ceniza* y *Cuaderno de los acercamientos*, en donde podría fácilmente haber rescatado poemas de mérito.

Miguel Catalán

Preludi de la revolta

Perifèries recull algunes de les preocupacions temàtiques i ètiques més importants de Miquel López i Crespí, les que constitueixen els eixos bàsics de la seua obra poètica: l'amor, el pas del temps, la memòria i la lluita per un futur lliure d'injustícies.



PERIFÈRIES

MIQUEL LÓPEZ I CRESPI

IX PREMI DE POESIA «PACO MOLLÀ», 2000

PRÒLEG DE LLUIÍS ALPERA

COL·LECCIÓ «L'AIGUADER», 15

55 PÀGINES

EDITORIAL AGUACLARA, ALACANT, 2001

Miquel López i Crespí (Sa pobla, Mallorca, 1946) és un escriptor sorprenentment prolífic que ha cultivat tots els gèneres –poesia, narrativa, teatre i assaig– amb uns resultats envejables que gairebé tothom que l’ha llegit ha sabut apreciar i reconèixer, especialment els membres dels jurats dels més de dos-cents premis literaris d’arreu dels Països Catalans que ha guanyat, d’entre els quals convé destacar el Joanot Martorell, el de les Lletres de Mallorca, el Ciutat de València, el Marià Manent, el Miquel Àngel Riera i el Ciutat de Palma. A més del poeta més guardonat de la lírica catalana, Miquel López i Crespí és una persona compromesa, un veritable home de lletres que ha participat activament en la vida cultural de les Illes i que, com altres insignes intel·lectuals mallorquins –Mossèn Alcover, Gabriel Alomar, Josep Maria Llompart i Francesc de B. Moll–, ha lliurat moltes batalles culturals pel reconeixement de la



nostra identitat com a poble i pel redreçament del català. És, en definitiva, fill d'un temps difícil i d'un poble silenciats, i potser per això mateix ha fet seua la història dels derrotats i dels heterodoxos de tots els temps, i ha intentat, en els seus llibres, «escriure amb la ràbia dels pares / que van perdre la guerra / l'aroma salabrosa del vent».

Però parlem de *Perifèries*, el poemari amb què ha guanyat el IX Premi de Poesia Paco Mollà –per cert, ja són tres les vegades que una obra seua ha estat distingida amb aquest guardó.

En aquesta ocasió López i Crespí ens ofereix una obra que no suposa cap canvi substancial en la seua trajectòria com a poeta, sinó que ressegueix fidelment les línies argumentals i estilístiques traçades per les seues darreres creacions líriques. Cal remarcar, per exemple, que *Perifèries* conté algunes de les més importants preocupacions temàtiques de l'autor, com ara l'amor, el pas del temps i la memòria del passat, que apareixen de manera recurrent al llarg de tota la seua obra poètica i que constitueixen els tres eixos bàsics sobre els quals basteix el seu univers líric.

Algunes de les imatges poètiques més punyents de *Perifèries* ens remetent al passat personal de l'autor, a fets històrics viscuts que rememora d'una ma-

nera més o menys indirecta, a partir de records disfressats de metàfores fàcilment recognoscibles. Però en el poemari conviuen dos mons diferents, perquè al costat d'aquest món real, el del passat personal redescobert a través de la memòria, hi ha un altre món més simbòlic, un món que el poeta ens presenta sovint sota una subtil dialèctica amorosa.

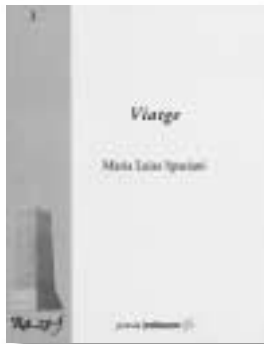
Finalment, hi apareixen algunes referències que ens recorden que el poeta encara manté vives les ganes de continuar amb la lluita per un món lliure d'injustícies, i que són el preludi d'un altre poemari de l'autor titulat *Revolta*.

Sergi Verger



Petites joies

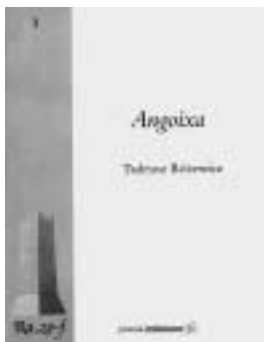
Les *plaquettes* poètiques –petites publicacions a mig camí entre el quadern i el llibre– han estat tradicionalment un vehicle ideal per als nous autors. El poeta Isidre Martínez dirigeix la col·lecció de *plaquettes* Razel destinada a promoure nous noms i a traduir poetes no coneguts a casa nostra. Els quatre títols d'inici són excel·lents.



VIATGE
MARIAL LUISA SPAZIANI
TRADUCCIÓ JOSEP LLUIS ROIG



JOCS D'AMBIGÜ
ROBERT CORTELL I GINER



ANGOIXA
TADEUS RÓZEWICZ
TRAD. DE JOSEP ANTONI YSERN



EL LLARG ESTRET
RAFAEL CASANOVA

COL·LECCIÓ «RAZEF», 1, 2, 3 i 4 (21, 31, 33 i 29 PÀGS.)

EDICIONS 96-AJUNTAMENT D'ALMUSSAFES, CARCAIXENT, 2001-2002



La publicació de poesia al País Valencià –i a tot arreu– pateix una crisi permanent derivada del fet que els lectors en són ben pocs. Però poques sectes al món tenen la força i el vigor que té la dels lectors de poesia, una força que els –ens– ha permès de sobreviure des dels inicis de la història i que entre els valencians té un vitalitat proverbial. És per això que, de tant en tant, sorgeixen iniciatives que alimenten la fam desmesurada dels devoradors de versos. En aquesta ocasió estem especialment d'enhonorabona, en primer lloc perquè hi ha al darrere una institució, l'Ajuntament d'Almussafes, el que fa pensar que la cobertura econòmica resta mínimament assegurada i, en segon lloc i sobretot, perquè el director de la col·lecció és Isidre Martínez que no sols és un gran poeta sinó també un infatigable traductor i divulgador de bona poesia.

La primera selecció de *plaquettes*, publicades en forma de petits quaderns, modestos però eficaços, anuncia la voluntat de la col·lecció: publicar autors nostres poc coneguts però amb evident qualitat i donar a conèixer, ni que en siga un tast, aquells grans noms estrangers que encara no han estat traduïts al català. Els autors valencians escollits són Robert Cortell i Rafael Casanova, quasi desconeguts i que, tanmateix, de-

mostren en aquestes *plaquettes* un bon saber poètic. Cortell, amb els seus *Jocs d'Ambigü*, inaugura la seua presència poètica pública. Els poemes d'aquest primer recull seu mostren una preocupació per qüestions tan transcendents com la felicitat o l'amor retratades de manera nítida i concreta, arrelada a sensacions properes i materials –la pluja que cau, l'instant meravellós en què acaba la música– i que no defuig alguns comentaris de preocupació social. Casanova per la seua banda tampoc no defuig aquesta problemàtica –hi ha un magnífic poema sobre els morts a l'estret de Gibraltar– però ho fa des d'una poesia més íntima i d'un marcat to líric.

Quant a les traduccions, Josep Antoni Ysern fa una acuradíssima versió del gran poeta polonès Różewicz, la veu polonesa de l'horror de la Segona Guerra Mundial, i el poeta Josep Lluís Roig ens presenta un petit i íntim *Viatge* de la dama de la poesia italiana Maria Luisa Spaziani. En conjunt, la col·lecció engega el seu camí amb un mostra més que excel·lent que els lectors de poesia agrairim fervorosament. Resulta imprescindible remarcar que la distribució dels quaderns es realitza prioritàriament per subscripcions, a través del telf. 96-2461104.

Jordi Sebastià



El Patrimonio Cultural Valenciano está constituido por diferentes testimonios de nuestro pasado que han ido modelando nuestra cultura y civilización contemporánea. La pérdida de estos vestigios supone para las generaciones futuras la ignorancia de muchos elementos que han formado el aforo de nuestra tradición y que bien pudieran ser claves para la reconstrucción de nuestra historia colectiva como pueblo.



Esta antología de textos de la actual literatura valenciana se ha compuesto a partir de la nómina de los veintiún notables escritores (prosistas, poetas, periodistas, dramaturgos...) en torno a los cuales giró el ciclo literario *Escritores en la Biblioteca*, organizado por la Dirección General del Libro, Archivos y Bibliotecas de la Generalitat Valenciana y celebrado entre el 11 de mayo de 2000 y el 28 de junio de 2001.

Biblioteca  *Valenciana*
*Un focus cultural de la nostra
Comunitat Autònoma*

DICCIONARIO DE HISTORIA MEDIEVAL DEL REINO DE VALENCIA: TOMO I, II, III Y IV

Hemos partido de la compleja y variada realidad de la época, procurando no ceñirnos a una exclusiva parcela de la historia, sino tratando de captar todas cuantas facetas nos sea posible del largo período que se extiende entre los visigodos, la llegada y difusión del Islam por nuestras tierras y la monarquía de los Reyes Católicos, que podemos considerar el paso a la Edad Moderna.



NOBILLARIO VALENCIANO: TOMO I Y II

Hombre de letras y entendido en leyes, Onofre Esquerdo desempeñó varios cargos de importancia en la vida política valenciana del siglo XVII, tanto en la Diputación como en la Gobernación de la Ciudad. Las funciones inherentes a sus cargos y su formación literaria, aumentada con la investigación en los archivos y el estudio de las fuentes bibliográficas antiguas, diéronle una capacidad extraordinaria para las cuestiones históricas de Valencia, que tenía motivos para conocer bien, y sobre todo para la genealogía de las principales familias del Reino.

